

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

3178

Na temelju članka 104. Zakona o azilu (»Narodne novine«, broj 79/07), ministar znanosti, obrazovanja i športa, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, donosi

ODLUKU

O PROGRAMU HRVATSKOG JEZIKA, POVIJESTI I KULTURE ZA TRAZITELJE AZILA I AZILANTE

I.

Ovom se Odlukom donosi Program hrvatskog jezika, povijesti i kulture za tražitelje azila i azilante.

II.

Sadržaj Programa hrvatskog jezika, povijesti i kulture za tražitelje azila i azilante iz točke I. sastavni je dio ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-01/09-01/00286

Urbroj: 533-04-09-0003

Zagreb, 18. rujna 2009.

Ministar
dr. sc. Radovan Fuchs, v. r.

PROGRAM HRVATSKOGA JEZIKA, POVIJESTI I KULTURE

(ZA TRAZITELJE AZILA, AZILANTE, STRANCE POD PRIVREMENOM
ZAŠTITOM I STRANCE POD SUPSIDIJARNOM ZAŠTITOM RADI PRISTUPA
OBRAZOVNOM SUSTAVU REPUBLIKE HRVATSKE)

Predgovor

Program se sastoji od dva dijela: Programa hrvatskoga jezika te Programa kulture i povijesti.

Usklađen je prema Zakonu o azilu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008. i Pravilniku o načinu provođenja programa i provjere znanja tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, radi pristupa obrazovnomu sustavu.

Ovisno o njihovoj dobi, kulturi i obrazovanju – djeci tražiteljima azila te onima kojima je odobren status azilanata, strancima pod privremenom zaštitom i strancima pod supsidijarnom zaštitom – treba prići individualnim pristupom. Navedena obrazovna postignuća, teme i ključni pojmovi predstavljaju napatke za učitelje i treba ih prilagođavati svakom pojedincu.

Takvim pristupom, prilagođenim potrebama svakoga djeteta, pokazat će se razumijevanje za njihov kulturološki identitet i time im ujedno naznačiti da dolaze u blisku i prijateljsku sredinu.

Djeca trebaju svoja dosadašnja iskustva uklopiti u iskustva u novoj sredini kako bi je bolje prihvatila i kako bi bila lakše prihvaćena. To je smisao predloženoga programa.

1. HRVATSKI JEZIK

1.0. Uvod

Ovaj je program namijenjen strancima (dakle osobama koje nemaju hrvatsko državljanstvo i osobama bez državljanstva) i to prema čl. 2 Zakona o azilu:

- *tražiteljima azila* – strancima koji su podnijeli zahtjev, a o kojemu nije donesena konačna odluka;
- *azilantima* – strancima kojima je odobren azil na temelju odredaba Zakona o azilu (to jest zaštita kojom se ostvaruje ustavna odredba o pružanju utočišta strancu u RH na temelju rješenja Ministarstva unutarnjih poslova o udovoljavanju zahtjeva za azil, sukladno odredbi čl. 4 Zakona o azilu);
- *strancima pod privremenom zaštitom* – stranci koji u velikom broju dolaze u Republiku Hrvatsku iz zemlje u kojoj je zbog rata ili njemu sličnog stanja, općeg nasilja ili unutarnjih sukoba došlo do kršenja ljudskih prava, ako ih zemlja podrijetla nije spremna ili nije u mogućnosti zaštititi te ukoliko zbog velikog broja osoba nije moguće učinkovito provesti postupak za odobrenje azila u interesu svih osoba koje traže zaštitu te im je odobrena privremena zaštita;
- *strancima pod supsidijarnom zaštitom* – onima koji ne ispunjavaju uvjete za azil, a za koje se opravdano vjeruje da bi povratkom u zemlju podrijetla bili izloženi trpljenju ozbiljne nepravde i koji stoga nisu u mogućnosti zatražiti zaštitu te zemlje ili je ne želi zatražiti.

Za provođenje programa učenja hrvatskoga jezika ovi su podaci važni jer mogu utjecati na učenikovo afektivno stanje i motivaciju, što su bitni čimbenici za učenje jezika. To se posebno odnosi na pojavu koja se zove strah od jezika (Mihaljević-Djigunović, 1993, 1995, 1998). Učitelj jezika treba to uzeti u obzir s punom osjetljivošću prilikom provođenja programa.

1.0.1. Trajanje programa učenja hrvatskoga jezika

Prema članku 6. Pravilnika djeca stranaca kojima je priznat status azilanata u Republici Hrvatskoj, temeljem Zakona o azilu, upućuju se u program učenja hrvatskoga jezika u trajanju od 3 do 6 mjeseci. Razdoblje koje je nužno za ovladavanje hrvatskim jezikom ovisi o mnogim okolnostima: materinskome jeziku djeteta, ostalim jezicima kojima vlada, njegovoj motivaciji da nauči hrvatski, okolnostima u kojima se nalazi, prilikama da se služi hrvatskim, njegovim osobinama i strategijama kojima se služi u učenju, jezičnoj darovitosti, učiteljima, suučenicima itd.

Ako nisu govornici kojega srodnoga slavenskoga jezika (u kojem slučaju mogu ovladati osnovama hrvatskoga i u kraćem razdoblju), preporuča se da stranci uče

hrvatski jezik 6 mjeseci. To se posebno odnosi na nepismenu djecu ili djecu koja su ovladala drugačijim tipom pisma. Ovladavanje hrvatskim jezikom u početnoj je razini zahtjevnije nego ovladavanje nekim drugim jezicima (npr. engleskim) pa je dobro da dijete dobije čvrste osnove, posebno uslijed morfološke složenosti.

Preporučuje se da učenici dnevno imaju najmanje tri sata nastave hrvatskoga. Po potrebi to se može povećati i na veći broj sati ovisno o dobi djeteta i drugim mogućnostima.

1.0.2. Razine i podrazine

Preporučene su i razrađene razine A1 i A2 za ovladavanje hrvatskim jezikom, što je u skladu sa Zajedničkim europskim referentnim okvirom za jezike (CEF 2001, ZEROJ 2005). Budući da se pojedinci mogu uključiti u jezičnu nastavu u bilo koje doba tijekom osnovnoškolskoga razdoblja, obje su razine podijeljene na dvije podrazine: A1.1 i A1.2 te A2.1 i A2.2. To je učinjeno zato da se mogu procjenjivati postignuća i prije završetka cijele razine i da se učenicima omogući ovladavanje podrazinom kako bi se potakla motivacija. K tomu se (ovisno o rezultatima) nakon završene podrazine može razmisliti o uključivanju učenika u još neki od školskih predmeta.

Razine i dob djeteta

Cijeli je program napravljen za učenike u dobi do petnaest godina. To je dobna granica za ulazak u srednju školu. To znači da je ovim programom pokrivena razina hrvatskoga kao stranoga jezika za osnovnu školu.

Djeca usvajaju osnove materinskoga, odnosno prvoga jezika, otprilike s tri godine. Fonološki razvoj u bitnome završava sa šest-sedam godina. Gramatički glavninom završava otprilike s jedanaest-dvanaest godina, što znači da se do tada automatiziraju poglavito morfologija i sintaksa. Semantika i pragmatika nastavljaju se i dalje razvijati, za to nema određene prijelomne dobi (tzv. kritične dobi). To znači da nije svejedno pristupa li dijete programu učenja hrvatskoga u dobi kada je mlađe od 11 – 12 godina ili poslije toga.

Stoga su obje razine i sve podrazine posebno sastavljene za dob od 7 do 11 godina (do jezične automatizacije), a posebno za dob od 11 do 15 godina (po završetku jezične automatizacije). I način kako će se pristupati nekim temama i rječnik kojim će se poučavati hrvatski razlikovat će se prema tome je li riječ o mlađoj ili starijoj osnovnoškolskoj dobi. K tome starija djeca uče nešto brže i imaju bar neke strategije učenja za razliku od mlađih. Vjerojatno je dijete do 11 godine već bilo uključeno u neki oblik školovanja. Na nastavi hrvatskoga jezika starijih učenika (13 – 15 godina) uči se rječnik potreban za program kulture.

Podjela na ove dvije dobne skupine u skladu je s jezičnim mapama koje su napravili stručnjaci za učenje stranih jezika u Republici Hrvatskoj (Bernardi-Britvec i sur., 2006; Andranka i sur., 2006; Adamik i sur., 2006).

1.0.3. Uključivanje u redovnu nastavu

U europskim zemljama ima nekoliko modela uključivanja u nastavu djece koja dolaze iz inozemstva i ne vladaju obrazovnim jezikom škole, najčešće službenim jezikom države.

Učenje hrvatskoga u izdvojenim skupinama

Jedan je način učenja da se strance najprije izdvaja u posebne skupine koje uče jezik i da ih se uključi u nastavu kada dijete bude za to sposobno, prema procjeni učitelja školskoga jezika. Podvrsta je toga načina i mogućnost da se s njima polagano prolazi i

gradivo koje su druga djeca učila na nastavi ili rječnik potreban za ovladavanje pojedinim gradivom (Jelaska, 2003). U hrvatskome bi primjeru to značilo da bi profesori hrvatskoga u dodatnim satovima s njima prolazili školsko gradivo pojedinih predmeta ili jezik potreban da bi se tim gradivom ovladalo. To bi počeli činiti tek onda kada djeca ovladaju hrvatskim toliko da mogu razumjeti polagano i razgovijetno izgovorene hrvatske riječi ili kada mogu, polako čitajući hrvatske tekstove, ovladati glavninom gradiva.

Djelomično uključivanje u nastavu

Drugi je način učenja da se stranca od početka, nakon prvih nekoliko dana nastave hrvatskoga kao stranoga jezika, uključi u redovu nastavu s razredom kojemu bi pripadao i to na predmete u kojima nije potrebno znanje hrvatskoga u tolikoj mjeri da ih dijete ne bi moglo uopće pratiti. To se odnosi na predmete kao što su glazbena kultura, likovna kultura, tjelesna kultura, engleski jezik, drugi strani jezik, informatika, matematika. Ovaj se način preporučuje djeci kojima je odobren status tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u hrvatskim osnovnim školama. Budući da se školski jezik ne uči samo na satovima toga jezika kao predmeta, u ovome slučaju na satovima hrvatskoga, nego i na svim drugim predmetima, djeca će na taj način dobiti priliku usvajati hrvatski u prirodnoj okolini.

Djelomično uključivanje u redovnu nastavu potrebno je iz dva razloga. Prvi je motiviranost djeteta na učenje hrvatskoga. Motivacija je jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na uspješnost ovladavanja novim jezikom. Od dvije vrste motivacije, uklopne i uporabne (Jelaska, 2005), prva je redovito djelotvornija u učenju. Uključivanje u redovne razrede poticat će uklopnu – činjenica da im je hrvatski nužan kako bi se uklopila među ostalu djecu u razredu zasigurno će podići razinu motivacije djeci kojoj je odobren status tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom za ovladavanje hrvatskim. Drugi je činjenica da se hrvatski ne uči samo na nastavi i radi znanja samoga jezika, nego se uči i u svim životnim okolnostima: kao glavno sredstvo sporazumijevanja u drugim predmetima na nastavi, tijekom odmora, u druženju s vršnjacima izvan škole, u pjevanju itd.

1.0.4. Jezične djelatnosti

Jezik je apstraktan sustav koji se očituje u različitim jezičnim djelatnostima. Prema CEF-u, hrvatski ZEROJ-u, jezičnih djelatnosti je ukupno četiri: slušanje, govorenje, čitanje i pisanje, pri čemu se govorenje dijeli na razgovor i govor. U sve su navedene teme i postignuća uključene sve djelatnosti, osim što u A1.1 za djecu vrlo različitih jezika i pisama nije (bar na početku) predviđeno čitanje i pisanje. U nekim slučajevima, ovisno o djetetu, njegovoj dobi i sposobnostima, njegovu prvomu jeziku i dosadašnjim iskustvima moguće je i te dvije djelatnosti uključiti u nastavu. Ako dijete poznaje latinično pismo i zna pisati, razina A1.1 uključuje i čitanje i pisanje.

Važno je da dijete, posebno u mlađoj školskoj dobi, najprije nauči govorni jezik, da nauči slušno razumjeti hrvatski, kako bi moglo pratiti nastavu koja se glavninom temelji na govornome jeziku. Ako bi istovremeno od početka bilo poučavano i pisanome jeziku, moglo bi doći do prevelikoga miješanja kodova jer su pisani i govorni jezik u nekome smislu bitno različiti. Kod profesorima nepoznatih jezika ne će uvijek biti jasno je li riječ o fonološkome ili pravopisnome, odnosno slovopisnome prijenosu (kao što se događa na primjer s njemačkim slovom s za hrvatski glas z ili engleskim slovima a e i kojima govornici engleskoga zapisuju hrvatske glasove e i a s kojima u govoru, dakle fonološki, nemaju poteškoća).

1.0.5. Teme, rječnik i gramatika

U programu su navedene teme, glavna postignuća, primjeri riječi i rečenica te jezične djelatnosti. Redoslijed tema nužno ne određuje redoslijed rada s učenicima. Njih je potrebno uskladiti s potrebama djece i okolnostima u kojima se poučava. Teme je moguće obraditi odjednom ili ih razdvojiti u nekoliko manjih dijelova, ponavljati ih, već prema okolnostima. O tome odlučuju sami učitelji na temelju procjene učenikovih potreba i sposobnosti, posebno ovladanosti hrvatskim, okolnosti njegova života i učenja, skupine u kojoj se poučava, izvorima za učenje hrvatskoga itd.

Gramatičke jedinice nisu posebno navedene jer se teži njihovu usvajanju prirodnim inojezičnim razvojem. Naime, u nastavi treba primijeniti komunikacijski pristup.

Teme

Neke su teme prisutne na svim razinama zbog svoje važnosti. U programu je označeno znakom x da će se tema proširivati na višoj razini, a znakom xx da je tema već obrađivanja na nižoj. Na nižoj se razini teme obrađuju s najosnovnijim rječnikom dok se rečenične strukture uče neraščlanjeno, npr. »Drago mi je« uče kao neraščlanjen izraz dragomije (Jelaska, 2005). Na višoj se razini proširuju, uključuju širi rječnik i složenije strukture koje se raščlanjaju na pojedine jedinice. To se odnosi i na starije učenike. Naime, pretpostavlja se da će u većini slučajeva stariji učenici brže ovladavati istom razinom, tj. brže se služiti složenijim strukturama i rječnikom odraslih.

Rječnik

Rječnik se usvaja prema čestoći i korisnosti. To znači da učenici na razini A1 trebaju usvojiti otprilike 700 najčešćih riječi. Učenici na razini A2 trebaju usvojiti otprilike 1500 najčešćih riječi. Vjerojatno ne će ovladati cjelokupnim znanjem svake riječi, što znači svim njezinim oblicima i značenjima, nego će se njome moći uspješno služiti.

Gramatika

Gramatika se ne poučava izravno, nego neizravno. Učitelji slijede uobičajeni razvoj u ovladavanju inojezičnim hrvatskim. Kada procijene da je nužno da učenici osvijeste neku gramatičku jedinicu, usredotočit će se na nju pomoću različitih zadataka i vježba. Od učenika se ne će tražiti da ovladavaju jezikoslovnim pojedinostima, nego da se prikladno služe pojedinim gramatičkim jedinicama (Jelaska, 2007).

1.1. Postignuća za razinu A1

Učenik može:

SLUŠANJE	<ul style="list-style-type: none"> • razumjeti kratka pitanja kad se govore polako i razgovijetno • razumjeti kad se netko predstavi, kaže koliko ima godina te što voli, a što ne voli jesti i nositi od odjeće • razumjeti kad ga netko pita kako se zove, koliko ima godina i gdje živi • shvatiti jednostavne razredne upute • prepoznati predmete i životinje koje netko nabraja i opisuje (kakve su boje, oblika, veličine) • razumjeti kad netko kaže koliko je sati • razumjeti neke riječi i izraze koje čuje u brojalici, pjesmi, na radiju ili televiziji
----------	---

RAZGOVARANJE	<ul style="list-style-type: none"> • razumjeti nečiju izgovorenu rečenicu • pozdraviti i odzdraviti • kratko odgovoriti na jednostavno pitanje kako se zove, koliko ima godina, gdje živi i kako je (npr. Feysal, devet, na Jarunu, dobro) • pitati nekoga kako se zove, gdje živi i kako je • otpočeti ili prihvatiti razgovor • pitati kad nešto ne razumije • izraziti što voli ili ne voli (raditi, jesti, nositi od odjeće) i pitati drugoga o tome • nešto zatražiti, odbiti ili prihvatiti (pomoć, uslugu)
GOVORENJE	<ul style="list-style-type: none"> • pozdraviti prijatelje i odrasle, odzdravi im • reći kako se zove, koliko ima godina i gdje živi (npr. Ja se zovem Feysal. Imam devet godina. Živim na Jarunu.) • brojiti od 1 do 10 000 • ponoviti riječi i kratke rečenice • imenovati članove svoje obitelji i prijatelje • zahvaliti, ispričati se, zamoliti za pomoć, nešto ponuditi, zatražiti ili odbiti • navesti predmete u školi i kući • imenovati neke biljke i životinje • reći koji je dan u tjednu i koliko je sati • navesti boje svoje odjeće • opisati ljude, osobine i odnose • izgovoriti nekoliko kratkih rečenica o sebi, svojoj obitelji, domu i školi
PISANJE	<ul style="list-style-type: none"> • prepisati jednostavne riječi • prepisati jednostavne rečenice • napisati odgovarajuću poznatu riječ uz crtež • samostalno dopuniti kraću rečenicu • napisati jednostavne riječi koje netko diktira

	<ul style="list-style-type: none"> • napisati nekoliko izraza ili kratkih rečenica o sebi, svojoj obitelji, domu i školi
ČITANJE	<ul style="list-style-type: none"> • pročitati poznate riječi • pročitati i razumjeti glavninu kratkih i jednostavnih ilustriranih tekstova • pročitati i razumjeti kratke pisane poruke

1.2. Razina A 1.1 (7 – 11 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Pozdravi i upoznavanje	<ul style="list-style-type: none"> • čuti i pravilno izgovarati riječi i neraščlanjene rečenice prema uzorku • usvojiti i rabiti jednostavnije svakodnevne pozdrave i izraze pri upoznavanju 	<p><i>Dobar dan.</i></p> <p><i>Bok!</i></p> <p><i>Kako si? Dobro.</i></p> <p><i>Kako se zoveš?</i></p> <p><i>Marko.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p>
Predstavljanje	<ul style="list-style-type: none"> • prikladno se predstaviti • navesti imena članova uže obitelji, navesti adresu stanovanja • razumjeti kada drugi predstavljaju sebe, svoju obitelj i adresu • razumjeti pitanja i oblikovati prikladne odgovore 	<p><i>Ja sam...</i></p> <p><i>Imam sedam godina. Stanujem u Zagrebu, u Petrovoj ulici.</i></p> <p><i>Kako se ona zove?</i></p> <p><i>Zove se Ana.</i></p> <p><i>Kako se zoveš?</i></p> <p><i>Ivan.</i></p> <p><i>Imam brata i sestru.</i></p> <p><i>Gdje stanuješ? U Ilici 150.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Napomena: Ako učenik poznaje latiničko pismo i posjeduje vještinu pisanja, razina A 1.1 uključuje zapisivanje i čitanje ključnih pojmova.</p>
		<p><i>knjiga, bilježnica, olovka, ploča, spužva, kreda, torba, pernica;</i></p>	

Školski rječnik	<ul style="list-style-type: none"> imenovati predmete u učionici imenovati prostorije u školi i oko nje razumjeti jednostavne upute 	<i>škola, učionica, kuhinja, igralište, dvorana;</i> <i>prozor, vrata, klupa, stolac;</i> <i>otvori, zatvori, ustani, sjedni, dođi</i>	Slušanje Govorenje
Obraćanje, traženje, zahvaljivanje, ispričavanje	<ul style="list-style-type: none"> usvajati primjerene komunikacijske obrasce pri susretu, izražavanju osnovnih potreba, darivanju, posudbi, vraćanju tražiti pomoć, ponuditi, prihvatiti i odbiti nešto, ispričati se 	<i>Kako si? Dobro.</i> <i>Drago mi je.</i> <i>Izvoli. Hvala!</i> <i>Molim. Molim?</i> <i>Oprosti! Smijem li izići?</i> <i>Znaš li...? Znam.</i> <i>Ne znam. Ne razumijem.</i> <i>Imaš li olovku?</i> <i>Da. Imam.</i> <i>Nemam.</i> <i>Gdje je torba?</i> <i>Tamo.</i>	Slušanje Govorenje
Izgovor glasova i intonacija slušanjem uzoraka	<ul style="list-style-type: none"> čuti, pravilno izgovoriti i glasove sustava hrvatskoga jezika usporediti hrvatski i materinski glasovni sustav neizravno analizirati i sintetizirati glasove 	<i>Zamjećivati glasove na početku, u sredini i na kraju riječi.</i> <i>a – auto, pas, kosa</i>	Slušanje Govorenje
Brojevi	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne brojeve do 12 	<i>jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam, osam, devet, deset, jedanaest, dvanaest;</i>	

Važni brojevi Boje	<ul style="list-style-type: none"> naučiti brojeve za hitne pozive imenovati boje dugina spektra, crnu i bijelu 	<i>brojevi za hitne pozive: 92, 93, 94, 112</i> <i>crvena, žuta, plava, zelena, narančasta, ljubičasta; crna, bijela</i>	Slušanje Govorenje
Dani u tjednu; vrijeme (sat)	<ul style="list-style-type: none"> imenovati dane u tjednu izreći koliko je sati (puni sat) 	<i>ponedjeljak, utorak, srijeda, četvrtak, petak, subota, nedjelja;</i> <i>pet sati</i>	Slušanje Govorenje
Hrana i piće	<ul style="list-style-type: none"> imenovati namirnice koje se najčešće pojavljuju u jelovniku izreći što od navedene hrane voli ili ne voli 	<i>kruh, mlijeko, voda, voće, povrće, meso, jaja, juha, krumpir, tjestenina, salata, kolač, jabuka, banana, naranča</i>	Slušanje Govorenje
Odjeća i obuća	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne odjevne predmete i obuću izreći što voli ili ne voli nositi 	<i>majica, hlače, suknja, jakna, haljina, čarape, cipele, papuče, čizme, vezice;</i> <i>Volim nositi hlače.</i>	Slušanje Govorenje
Dom i obitelj	<ul style="list-style-type: none"> imenovati prostorije u kući i stanu imenovati članove uže obitelji 	<i>stan, kuća;</i> <i>kuhinja, soba, kupaonica, zahod, hodnik;</i> <i>mama, tata, brat, sestra</i>	Slušanje Govorenje
Dijelovi tijela i raspoloženje	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne dijelove tijela i glave imenovati raspoloženje prema 	<i>glava, vrat, ruke, noge, trbuh;</i> <i>nos, oči, uši, usta, lice;</i>	Slušanje Govorenje

	izrazu lica	<i>sretan, tužan, ljut</i>	
Predvježbe za pisanje	<ul style="list-style-type: none"> • upoznati izgled pisma i uvježbavati pokrete za pisanje slova latiničnoga pisma (grafemski sustav) 		<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p>

1.3. Razina A 1.2 (7 – 11 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Bića, stvari, brojevi	<ul style="list-style-type: none"> • preslikati riječ i uočiti značenje • zapisati svoje ime • opisati bića i stvari pridjevima • imenovati geometrijska tijela • brojiti do 10 000 	<p><i>auto, bicikl, tramvaj, kuća, ulica, park, zgrada;</i></p> <p><i>Ivan</i></p> <p><i>ravno, okruglo, crta, malen, velik;</i></p> <p><i>trokut, kvadrat, krug, kocka, kugla, valjak;</i></p> <p><i>dva, tri, dvadeset, tisuću, dvije tisuće, pet tisuća, deset tisuća</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Globalno čitanje i pisanje kraćih riječi</p>
Riječi i slova	<ul style="list-style-type: none"> • čuti i pravilno izgovoriti i u pismu razlikovati riječi i skupine riječi hrvatskoga jezika • usvojiti čitanje i pisanje malih i velikih tiskanih slova 	<p><i>slova i glasovi hrvatskoga latiničnoga pisma; nazivi predmeta i bića iz okruženja kao predlošci za slova, npr. A – auto, O – olovka, I – igla, U – uho;</i></p> <p><i>voda – vode</i></p> <p><i>u kući – ukrao</i></p> <p><i>po putu – popis</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Početno čitanje i pisanje</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • pročitati i razumjeti napisanu poruku od jedne ili dviju riječi • zapisivati riječi (odnos grafem – fonem) 	<p><i>Kraj. Odmor.</i></p> <p><i>Pomakni se! Okreni se!</i></p> <p><i>Sara, piši!</i></p> <p><i>Zašto, Ivane?</i></p> <p><i>Pazi! Reci! Piši! Uzmi!</i></p>	<p>Slušanje</p>

Učenje i rad	<ul style="list-style-type: none"> osvijestiti grafemsku strukturu slova i riječi pisati i čitati jednostavne rečenice ovladati reč. znakovima 	<p><i>Slušaj! Gledaj! Čitaj! Crtaj! Dodaj!</i></p> <p><i>Nađi! Spoji! Zalijepi!</i></p> <p><i>Marko je bolestan.</i></p> <p><i>Sutra nema škole.</i></p>	Govorenje Pisanje i čitanje riječi
Snalaženje u prostoru, vremenu i služenje svojim tijelom	<ul style="list-style-type: none"> slijediti jednostavne upute samostalno napisati poruku od nekoliko riječi prepoznati i imenovati radnje 	<p><i>Sada je zima. Mi smo u dvorani. Pogledaj sliku!</i></p> <p><i>Sjedni na pod! Molim te, dođi! Pjevaj s nama!</i></p> <p><i>Donesi vode!</i></p> <p><i>Pokaži mi loptu.</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje i čitanje rečenica
Svijet oko nas	<ul style="list-style-type: none"> pročitati i razumjeti kraći tekst odslušati i razumjeti kraći tekst sastaviti i izgovoriti kraći tekst sastaviti i napisati kraći tekst 	<p><i>Ovo je moj pas. Malen je. Smeđe je boje. Ima velik rep. Voli brzo trčati.</i></p> <p><i>Ovo je Matija. On ima deset godina. Voli učiti i voziti bicikl.</i></p> <p><i>Svaki petak u pet sati idemo u kino. Volimo gledati filmove.</i></p>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje

1.4. Razina A 1.1 (11 – 15 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Pozdravi i upoznavanje	<ul style="list-style-type: none"> čuti i pravilno izgovarati riječi i neraščlanjene rečenice prema uzorku usvojiti i rabiti jednostavnije svakodnevne pozdrave i izraze pri upoznavanju 	<p><i>Dobar dan.</i></p> <p><i>Bok!</i></p> <p><i>Kako si? Dobro. Kako se zoveš? Marko.</i></p> <p><i>Koliko imaš godina?</i></p> <p><i>Trinaest.</i></p>	Slušanje Govorenje Globalno čitanje i pisanje

	<ul style="list-style-type: none"> • zapisati svoje ime i godine • pročitati svoje ime i imena suučenika 	<p><i>Odakle si? Kako se zove tvoja zemlja? Afganistan.</i></p>	kraćih riječi
Predstavljanje	<ul style="list-style-type: none"> • prikladno se predstaviti • navesti imena članova uže obitelji, navesti adresu stanovanja • razumjeti kada drugi predstavljaju sebe, svoju obitelj i adresu • razumjeti pitanja i oblikovati prikladne odgovore 	<p><i>Ja sam..., Imam sedam godina. Stanujem u Zagrebu u Petrovoj ulici.</i></p> <p><i>Kako se ona zove? Zove se Ana.</i></p> <p><i>Kako se zoveš? Ivan.</i></p> <p><i>Brat, sestra, prijatelj, prijateljica.</i></p> <p><i>Gdje stanuješ? U Ilici 124.</i></p>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje
Izgovor glasova i intonacija slušanjem uzoraka	<ul style="list-style-type: none"> • čuti, pravilno izgovoriti i glasove hrvatskoga jezika • usporediti hrvatski i materinski glasovni sustav • čuti i pravilno izgovoriti i u pismu razlikovati riječi i skupine riječi hrvatskoga jezika • usvojiti čitanje i pisanje malih i velikih tiskanih slova 	<p><i>Zamjećivati glasove na početku, u sredini i na kraju riječi.</i></p> <p><i>a – auto, pas, kosa;</i></p> <p><i>slova i glasovi hrvatskoga pisma; voda – vode</i></p> <p><i>u kući – ukrao</i></p> <p><i>po putu – popis</i></p>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje
Školski rječnik	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati predmete u učionici • imenovati prostorije u školi i oko nje • razumjeti i proizvesti (u govoru i pismu) jednostavne upute 	<p><i>knjiga, bilježnica, olovka, ploča, spužva, kreda, torba, pernica; škola, učionica, kuhinja, igralište, dvorana;</i></p> <p><i>prozor, vrata, klupa, stolac; otvori, zatvori, ustani, sjedni, dođi</i></p>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje
		<p><i>Kako si? Dobro.</i></p>	

<p>Obraćanje, traženje, zahvaljivanje, ispričavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • usvajati primjerene komunikacijske obrasce pri susretu, izražavanju osnovnih potreba, darivanju, posudbi, vraćanju • tražiti pomoć, ponuditi, prihvatiti i odbiti nešto, ispričati se • prepoznati i imenovati radnje 	<p><i>Drago mi je.</i></p> <p><i>Izvoli. Hvala! Molim. Molim? Oprosti! Smijem li izići?</i></p> <p><i>Znaš li...? Znam.</i></p> <p><i>Ne znam. Ne razumijem.</i></p> <p><i>Imaš li olovku? Da. Imam. Nemam.</i></p> <p><i>Gdje je torba? Tamo.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
<p>Brojevi</p> <p>Važni brojevi</p> <p>Boje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati redne brojeve do 1000 • naučiti brojeve za hitne pozive • imenovati boje dugina spektra, crnu i bijelu 	<p><i>jedan, jedna, jedno</i></p> <p><i>dva, dvije, tri, četiri</i></p> <p><i>sto, stotinu</i></p> <p><i>tisuća, tisuću, tisuće</i></p> <p><i>brojevi za hitne pozive: 92, 93, 94, 112</i></p> <p><i>crvena, žuta,</i></p> <p><i>plava, zelena, narančasta, ljubičasta; crna, bijela</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
<p>Dani u tjednu; vrijeme (sat i minute); mjeseci i godišnja doba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati dane u tjednu • izreći koliko je sati 	<p><i>tjedan, ponedjeljak, utorak, srijeda, četvrtak, petak, subota, nedjelja;</i></p> <p><i>pet sati, šest i petnaest, dva sata i trideset minuta, dva i pol;</i></p> <p><i>zima, ljeto...</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
<p>Hrana i piće</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati namirnice koje se najčešće pojavljuju u jelovniku • izreći što od navedene hrane voli ili ne voli 	<p><i>kruh, mlijeko, voda, voće, povrće, meso, jaja, juha, krumpir, tjestenina, salata, kolač, jabuka, banana, naranča</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
		<p><i>majica, hlače, suknja, jakna, haljina, čarape,</i></p>	<p>Slušanje</p>

Odjeća i obuća	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne odjevne predmete i obuću izreći što voli ili ne voli nositi 	<i>cipele, papuče, čizme, vezice;</i> <i>Volim nositi hlače.</i>	Govorenje Čitanje Pisanje
Dom i obitelj	<ul style="list-style-type: none"> imenovati prostorije u kući i stanu imenovati članove obitelji 	<i>stan, kuća;</i> <i>kuhinja, soba, kupaonica, zahod, hodnik;</i> <i>mama, tata, brat, sestra</i>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje
Dijelovi tijela i raspoloženje	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne dijelove tijela i glave imenovati raspoloženje prema izrazu lica 	<i>glava, vrat, ruke, noge, trbuh;</i> <i>nos, oči, uši, usta, lice;</i> <i>sretan, tužan, ljut</i>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje

1.5. Razina A 1.2 (11 – 15 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Bića, stvari, brojevi	<ul style="list-style-type: none"> preslikati riječ i uočiti značenje zapisati svoje ime opisati bića i stvari pridjevima imenovati geometrijska tijela brojevi do 1 000 000 	<i>tramvaj, trajekt, zgrada; kocka, kugla, ravno, okruglo, crta, trokut, krug; šaren, kockast</i>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje
Učenje i rad	<ul style="list-style-type: none"> opisati o svojim postignućima i teškoćama u učenju opisivati situacije u školi razumjeti kad se o njima govori 	<i>Marko je bolestan. Nema ga u školi tjedan dana.</i> <i>Sutra nema škole. Što je za zadaću?</i>	Slušanje Govorenje Čitanje Pisanje

Snalaženje u prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno oblikovati poruku od nekoliko riječi 	<p><i>Mi smo u dvorani.</i></p> <p><i>Molim te, dođi u kuhinju!</i></p> <p><i>Kupi nove bilježnice.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
Služenje sredstvima za predočavanje	<ul style="list-style-type: none"> • predstaviti sebe i svoju domovinu pomoću sredstava za predočavanje (crteži, fotografije, računalo, mape) 	<p><i>Molim te, pjevaj malo tiše!</i></p> <p><i>Stani na crtju!</i></p> <p><i>Pokaži mi što si napisala.</i></p> <p><i>Ovo je moja bivša škola.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
Svijet oko nas	<ul style="list-style-type: none"> • primati i proizvoditi kraće tekstove o različitim temama 	<p><i>Kod kuće sam imao psa. Bio je malen, crne boje. Imao je velik rep. Uvijek je išao sa mnom.</i></p> <p><i>Moja sestra zove se Ipek. Ima trinaest godina i voli čitati. Dobro se slažemo.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
Slobodno vrijeme	<ul style="list-style-type: none"> • primati i proizvoditi kraće tekstove o različitim načinima provođenja slobodnoga vremena (vlastitoga i tuđega) 	<p><i>Svaki petak navečer idemo zajedno van.</i></p> <p><i>Volimo gledati akcijske filmove.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>

2.1. Izlazna postignuća za razinu A2

Učenik može:

SLUŠANJE	<ul style="list-style-type: none"> • razumjeti jednostavna pitanja • razumjeti jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti • shvatiti kratke informacije o osobnom iskustvu svojih prijatelja i članova obitelji • razumjeti obavijesti u kraćim tekstovima (oglasi, upute, pjesme)

RAZGOVARANJE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pozdraviti vršnjake i odrasle, odzdraviti im</i> • <i>odgovoriti na jednostavna pitanja (npr. što su radili, što će raditi, gdje su bili, kamo će ići itd.)</i> • <i>izraziti što voli ili ne voli raditi u slobodno vrijeme</i> • <i>razgovarati o načinima putovanja</i> • <i>ispričati se, zamoliti pomoć, tražiti, odbiti ili prihvatiti nešto (predmet, informaciju, savjet)</i> • <i>razgovarati o slobodnome vremenu</i> • <i>povesti razgovor (npr. o kronološkome i atmosferskome vremenu)</i>
GOVORENJE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pozdraviti i reći nešto o sebi i ljudima koji su mu bliski</i> • <i>brojiti do 10 000 i imenovati redne brojeve do 1000</i> • <i>zahvaliti, ispričati se, ponuditi, prihvatiti i odbiti nešto</i> • <i>pitati za smjer ili mjesto</i> • <i>opisati položaj predmeta u prostoru i odrediti vrijeme</i> • <i>govoriti o svojim hobijima i sportskim aktivnostima</i> • <i>imenovati mjesece u godini</i> • <i>izreći kako se osjeća i pitati drugoga o tome</i> • <i>govoriti o dostignućima suvremene tehnologije</i> • <i>govoriti o svojim planovima, nadama, željama</i> • <i>opisati raspored svojih dnevnih aktivnosti</i>
PISANJE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>točno prepisati riječi i rečenice</i> • <i>odgovoriti na jednostavna pitanja</i> • <i>napisati jednostavan tekst</i> • <i>samostalno dopuniti rečenicu</i> • <i>napisati jednostavne rečenice prema diktatu</i> • <i>napisati osnovne podatke o sebi (ime, prezime, dob, adresa)</i> • <i>napisati nekoliko rečenica o sebi (prema predlošku)</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>razumjeti jednostavan tekst o poznatim temama</i>

ČITANJE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>izdvojiti osnovne podatke iz pisanoga teksta o poznatoj temi (tko, što, kako, kada, gdje)</i> • <i>pronaći podatke koje treba u dvojezičnome rječniku</i> • <i>razumjeti slijed događaja i ulogu likova u kratkome tekstu s poznatom temom</i> • <i>razumjeti sadržaj elektroničke i mobitelne pošte svoga prijatelja</i>
---------	---

2.2. Razina A 2.1 (7 – 11godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Pozdravi i upoznavanje	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti i rabiti složenije pozdrave i izraze pri susretima s drugim ljudima 	<p><i>Kako se zoveš? Ja se zovem Ian. Ovo je Sara.</i></p> <p><i>Kako se on zove? Aslan. On je iz Turske.</i></p> <p><i>Je li sve u redu?</i></p> <p><i>Sve je u redu. Kako se zovete?</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Čitanje</p> <p>Pisanje</p>
Prijevozna sredstva, sportske aktivnosti, hobiji	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti nazive za prijevozna sredstva, sportske aktivnosti i hobije 	<p><i>automobil(i), vlak(ovi), autobus(i), avion(i);</i></p> <p><i>nogomet, košarka, rukomet, plivanje, sviranje, pjevanje, slikanje</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Školski rječnik	<ul style="list-style-type: none"> • opisivati predmete u učionici i u školi • razumjeti i proizvoditi složenije upute 	<p><i>Kreda je kraj stola. Ovo su drveni stolci.</i></p> <p><i>Dvorana je jako mala.</i></p> <p><i>Nisam stigao napisati.</i></p> <p><i>Otvori prozor! Zatvori vrata! Sjedni na mjesto! Molim te, dođi ovamo!</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • usvajati primjerene komunikacijske obrasce pri susretu, darivanju, posudbi, vraćanju 	<p><i>Gdje je učionica? Gdje je stanica? Gdje je škola? Kamo</i></p>	<p>Slušanje</p>

Traženje, prihvaćanje, odbijanje	<ul style="list-style-type: none"> prikladno izražavati osnovne potrebe ponuditi, prihvatiti, odbiti nešto, ispričati se, tražiti pomoć 	<p><i>ideš? Što je zadaća? Želiš li jabuku? Imaš li šiljilo? Možeš li mi pomoći? Uzmi čokolade. Izvoli poklon! Ovo je tvoje. Ovo je moje.</i></p>	Govorenje Pisanje Čitanje
Hrana i piće, obroci	<ul style="list-style-type: none"> imenovati najčešća jela i napitke imenovati obroke razlikovati voće i povrće izreći što od navedenih jela i napitaka voli ili ne voli 	<p><i>kruh i pekmez, krumpir i meso, varivo, tjestenina i umak, kolači, juha s povrćem, riba, riža; kruške, grožđe, jagode, mrkva, kupus, luk, grah; doručak, ručak, večera, užina</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Odjevni predmeti i obuća	<ul style="list-style-type: none"> imenovati različitu odjeću i obuću opisati odjeću i obuću (pridjevi) izreći što voli ili ne voli nositi 	<p><i>majica s kratkim rukavima, cipele, kućne papuče, visoke čizme,</i></p> <p><i>kratka žuta majica, dugačke hlače, široka suknja, topla jakna, tanka košulja;</i></p> <p><i>Ne volim nositi kratke hlače.</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Kuće, stanovi i rođaci	<ul style="list-style-type: none"> imenovati prostorije u kući i stanu te dijelove namještaja imenovati članove šire obitelji imenovati i prikladno rabiti posvojne pridjeve opisati svoju domovinu i usporediti je s Hrvatskom 	<p><i>stan(ovi), kuće; sobe, kupaonice, hodnici, balkon(i); stol(ovi), krevet(i), polica, police, prozor(i); baka, djed, bratić, sestrična, rođak, ujak, ujna, stric, strina; moj, tvoj, njegov, njezin, naš</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje

Smještaj predmeta u prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • utvrditi gdje se što nalazi • opisivati odnose među predmetima • prikladno rabiti prijedloge 	<p><i>Vaza je na stolu.</i></p> <p><i>Papir je kraj kreveta.</i></p> <p><i>u, na, ispod, iznad, ispred, iza, gore, dolje, kraj</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
------------------------------	--	--	--

2.3. Razina A 2.2 (7 – 11 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Zanimanja	<ul style="list-style-type: none"> • prikladno rabiti zanimanja 	<p><i>Čime se on bavi? Što ona radi? On je pekar. Ona je liječnica. Što oni rade? Oni su učitelji.</i></p> <p><i>Frizer, frizerka, frizeri, vozač, vozačica, vozači</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Vrijeme (vremenske pojave), mjeseci u godini, godišnja doba	<ul style="list-style-type: none"> • usvojiti izraze za pojedine atmosferske prilike i prikladno ih rabiti • imenovati mjeseci u godini • imenovati godišnja doba 	<p><i>Kakvo je vrijeme? Sunčano. Oblačno. Kišovito. Sunce, kiša, oblak, oblaci;</i></p> <p><i>siječanj, veljača...</i></p> <p><i>proljeće, ljeto...</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Brojevi	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati glavne i redne brojeve do 1000 	<p><i>tristo, petsto šezdeset i jedan... tisuću; prvi, drugi, treći... stoti...</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Opis vanjskoga prostora, ustanove	<ul style="list-style-type: none"> • opisivati vanjski prostor i kretanje u njemu • usvojiti nazive nekih ustanova 	<p><i>Ulica je dugačka i ravna. Skreni lijevo, onda desno.</i></p> <p><i>Moja kuća je pokraj velike zgrade. Idi preko parka i prijeđi cestu.</i></p> <p><i>Gdje je prihvatilište za tražitelje azila?</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p>

		<i>Gdje je policija?</i>	Čitanje
Naše zdravlje i sigurnost	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti pojmove vezane uz osobno i tuđe zdravlje i sigurnost 	<p><i>Jučer sam se porezao. Slomila je nogu. Otišli su u bolnicu. Uzimala sam ove lijekove.</i></p> <p><i>Zovi vatrogasce na broj 93. Medicinska sestra mi je previla ranu. Nazvali smo hitnu pomoć na 92.</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Nove tehnologije i planovi za budućnost	<ul style="list-style-type: none"> imenovati novija tehnološka sredstva i izvore informacija izreći osobne planove za budućnost 	<p><i>računalo, mobitel, internet, e-mail, SMS;</i></p> <p><i>Poslat ću ti SMS sutra.</i></p> <p><i>Zovi 112!</i></p> <p><i>Ja ću biti učitelj.</i></p> <p><i>Što ćeš ti raditi kad odrasteš?</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje

2.4. Razina A 2.1 (11 – 15 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Pozdravi i upoznavanje	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti i rabiti složenije pozdrave i izraze pri susretima s drugim ljudima pravilno rabiti osobne zamjenice i oblike glagola <i>biti</i> 	<p><i>Kako se zoveš? Ja se zovem Ian. Ovo je Sara.</i></p> <p><i>Kako se on zove? Aslan. On je iz Turske.</i></p> <p><i>Je li sve u redu?</i></p> <p><i>Sve je u redu. Kako ste? Ja sam, ti si, on je, mi smo, vi ste, oni su</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje
Prijevozna sredstva, sportske	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti nazive za prijevozna sredstva, sportske aktivnosti i hobije 	<p><i>automobil(i), vlak(ovi), autobus(i), avion(i);</i></p> <p><i>nogomet, košarka, rukomet, plivanje, sviranje, pjevanje,</i></p>	Slušanje Govorenje Pisanje

aktivnosti, hobiji	<ul style="list-style-type: none"> ponavljanjem uzoraka oblikovati nominativ množine 	<i>slikanje</i>	Čitanje
Školski rječnik	<ul style="list-style-type: none"> pravilno izgovarati kraće rečenice prema uzorku opisivati predmete u učionici i u školi razumjeti i proizvoditi složenije upute 	<p><i>Olovka je kraj stola. Ovo su drveni stolci.</i></p> <p><i>Dvorana je jako mala.</i></p> <p><i>Nisam stigao napisati.</i></p> <p><i>Otvori prozor! Zatvori vrata! Sjedni na mjesto! Molim te, dođi ovamo!</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Traženje, prihvaćanje, odbijanje	<ul style="list-style-type: none"> usvajati primjerene komunikacijske obrasce pri susretu, darivanju, posudbi, vraćanju prikladno izražavati osnovne potrebe ponuditi, prihvatiti, odbiti nešto, ispričati se, tražiti pomoć 	<p><i>Gdje je učionica? Gdje je stanica? Gdje je škola? Kamo ideš? Što je zadaća? Želiš li jabuku? Imaš li šljilo? Možeš li mi pomoći? Uzmi čokolade. Izvoli poklon! Ovo je tvoje. Ovo je moje.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Brojevi	<ul style="list-style-type: none"> imenovati glavne brojeve do 100 000 imenovati redne brojeve do 1000 	<p><i>jedan, dva, tri... tisuću...</i></p> <p><i>prvi, drugi, treći... stoti...</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Mjeseci u godini; vrijeme (sat), godišnja doba	<ul style="list-style-type: none"> imenovati mjesece u godini imenovati godišnja doba izreći koliko je sati (puni sat i 	<p><i>siječanj, veljača, ožujak, travanj, svibanj, lipanj...</i></p> <p><i>proljeće, ljeto, jesen, zima</i></p> <p><i>pet sati i deset minuta</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>

	minute)		
Hrana i piće, obroci	<ul style="list-style-type: none"> imenovati najčešća jela i napitke imenovati obroke razlikovati voće i povrće izreći što od navedenih jela i napitaka voli ili ne voli 	<i>kruh i pekmez, krumpir i meso, varivo, tjestenina i umak, kolači, juha s povrćem, riba, riža; kruške, grožđe, jagode, mrkva, kupus, luk, grah; doručak, ručak, večera, užina</i>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Odjevni predmeti i obuća	<ul style="list-style-type: none"> imenovati različitu odjeću i obuću opisati odjeću i obuću (pridjevi) izreći što voli ili ne voli nositi 	<i>majica s kratkim rukavima, kožne cipele, visoke čizme, kratka žuta majica, dugačke hlače, široka suknja, topla jakna, tanka košulja; Ne volim nositi široku suknju.</i>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Moja kuća, moj dom	<ul style="list-style-type: none"> imenovati prostorije u kući i stanu te dijelove namještaja imenovati članove šire obitelji imenovati i prikladno rabiti posvojne pridjeve opisati svoju domovinu i usporediti je s RH 	<i>Stan(ovi), kuće; sobe, kupaonice, hodnici, balkon(i); stol(ovi), krevet(i), polica, police, prozor(i); baka, djed, bratić, sestrična, rođak, ujak, ujna, stric, strina; moj, tvoj, njegov, njezin, naš, vaš, Vaš</i>	Slušanje Govorenje Pisanje Čitanje
Smještaj predmeta u prostoru	<ul style="list-style-type: none"> prikladno rabiti prijedloge utvrditi gdje se što nalazi 	<i>u, na, ispod, iznad, ispred, iza, gore, dolje, kraj; Vaza je na stolu. Papir je kraj kreveta.</i>	Slušanje Govorenje Pisanje

Čitanje

2.5. Razina A 2.2 (11 – 15 godina)

TEME	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	PRIMJERI	JEZIČNE DJELATNOSTI
Zanimanja	<ul style="list-style-type: none"> prikladno rabiti zanimanja 	<p><i>Čime se on bavi? Što ona radi? On je pekar. Ona je liječnica. Što oni rade? Oni su učitelji.</i></p> <p><i>Frizer, frizerka, frizeri, vozač, vozačica, vozači</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Vrijeme (vremenske pojave)	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti izraze za pojedine atmosfere prilike i prikladno ih rabiti 	<p><i>Kakvo je vrijeme? Sunčano. Oblačno. Kišovito. Sunce, kiša, snijeg, led, oblak, oblaci, magla, vjetar.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Opis vanjskoga prostora, zgrada i ustanova	<ul style="list-style-type: none"> opisivati vanjski prostor i kretanje u njemu usvojiti nazive nekih ustanova 	<p><i>Ulica je dugačka i ravna. Skreni lijevo, onda desno.</i></p> <p><i>Moja kuća je pokraj velike zgrade. Idi preko parka i prijeđi cestu. Gdje je prihvatilište za tražitelje azila? Gdje je policija?</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Naše zdravlje i sigurnost	<ul style="list-style-type: none"> usvojiti pojmove vezane uz osobno i tuđe zdravlje i sigurnost 	<p><i>Jučer sam se porezao. Slomila je nogu. Otišli su u bolnicu. Uzimala sam ove lijekove. Zvali smo vatrogasce na 93.</i></p> <p><i>Medicinska sestra mi je previla ranu. Nazvali smo hitnu pomoć na 94.</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>
Nove tehnologije i planovi za budućnost	<ul style="list-style-type: none"> imenovati novija tehnološka sredstva komunikacije i izvore informacija izreći osobne planove za budućnost 	<p><i>Računalo, mobitel, internet, e-mail, SMS;</i></p> <p><i>Poslat ću ti SMS sutra.</i></p> <p><i>Nazovi 112!</i></p> <p><i>Ja ću biti učitelj. Što ćeš ti raditi kad odrasteš?</i></p>	<p>Slušanje</p> <p>Govorenje</p> <p>Pisanje</p> <p>Čitanje</p>

--	--	--	--

2. POVIJEST I KULTURA

2.0. Uvod

Program Povijesti i kulture namijenjen je strancima obuhvaćenima Zakonom o azilu (u nastavku teksta djeci) kojima je odobren status tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom koji pristupaju osnovnoškolskomu obrazovnomu sustavu u završnim razredima osnovne škole (7. i 8. razred) radi mogućnosti pristupa srednjoškolskomu obrazovnomu sustavu.

2.0.1. Izbor tema i sadržaja

Teme s kojima upoznajemo djecu kojoj je odobren status tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom i sadržaji koji su u njih uključeni mogu se bitno razlikovati prema njihovu predznanju, okolnostima, mogućnostima itd. Na primjer, nekoj će djeci kojoj je odobren status tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom razlikovanje standardnoga jezika i zavičajnih govora biti teško (jer su živjeli okruženi različitim jezicima, a ne dijalektima). Drugima europske i međunarodne ustanove mogu biti posve nepoznate i teško će naučiti nešto o njima. Trećima će zemljopisni i povijesni okvir i razdoblja biti posvemašnja novost. Nekima pak većina toga može biti dobro poznata i bliska pa će poučavanje biti nadgradnja tome.

Svakako je važno uvidjeti i razumjeti važnost uključenosti Republike Hrvatske u međunarodne, gospodarske, financijske, kulturne, sportske i druge organizacije, njezina obilježja kao kontinentalne i primorske zemlje, s posebnim naglaskom na Jadran i otoke.

2.0.2. Oblikovanje sadržaja

Program je oblikovan tako da upućuju na smislaono povezivanje obavijesti (zemljopisni smještaj – povijesne veze – spomenici – identitet i simboli – državna samostalnost i europske integracije). Sadržaji su povezani radi lakšeg razumijevanja i pamćenja, a u skladu sa suvremenim nastavnim pristupima, preporučuje se i zorno upoznavanje s izvornom stvarnošću (kulturni spomenici, nacionalni parkovi, mjesto njihova boravka i okolica). Hrvatski kulturni spomenici pokazuju i hrvatske veze s Europom u prošlosti.

TEMA	OBRAZOVNA POSTIGNUĆA	KLJUČNI POJMOVI
Simboli domovine	<ul style="list-style-type: none"> • Imenovati državu • opisati simbole Republike Hrvatske 	<i>država, Republika Hrvatska</i> <i>zastava, grb, himna (Lijepa naša domovino)</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati glavni grad RH i navesti nekoliko njegovih obilježja 	<i>glavni grad – Zagreb</i>

Gradovi Republike Hrvatske i Zagreb kao glavni grad	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti veće gradove Republike Hrvatske, pokazati ih na zemljovidu, odrediti njihova važna obilježja 	<i>Split, Rijeka, Osijek, Dubrovnik, Varaždin, Pula, Karlovac, Zadar-</i>
Društvena i kulturna obilježja Republike Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> • znati da RH ima Predsjednika, Sabor (parlament) i Vladu kojom presjeda predsjednik Vlade (premijer) • znati da je kuna valuta Republike Hrvatske • imenovati sadašnjega Predsjednika RH • imenovati važne osobe iz javnoga, sportskoga i kulturnoga života 	<i>Predsjednik, Sabor, Vlada, predsjednik Vlade</i> <i>kuna</i> <i>osobe iz kulturnoga i sportskoga života RH (npr. glumci, glazbenici, pisci, sportaši, javni djelatnici itd.)</i>
Hrvatska njezino europsko okružje (susjedne zemlje, EU)	<ul style="list-style-type: none"> • pokazati i imenovati susjedne zemlje na zemljovidu • odrediti smještaj RH u Europi • znati da je euro valuta Europske unije • znati da je RH kandidat za EU 	<i>susjedne zemlje,</i> <i>Italija, Slovenija, Mađarska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija</i> <i>Sredozemlje, Srednja Europa, Jugoistočna Europa</i> <i>euro</i> <i>Europska unija</i>
Samostalnost Republike Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> • znati da je Republika Hrvatska 1991. proglašena samostalnom i neovisnom državom • imenovati prvoga Predsjednika Republike Hrvatske 	<i>nastanak samostalne države</i> <i>priznanje samostalnosti i neovisnosti</i> <i>Dr. Franjo Tuđman</i>
Hrvatska tijekom povijesti	<ul style="list-style-type: none"> • znati da je Hrvatska kao država nastala u srednjem vijeku • znati da je Hrvatska tijekom povijesti imala svoje vladare (kneževe i kraljeve) • razumjeti da je Hrvatska tijekom povijesti sačuvala svoju državnu tradiciju iako je stupala u saveze država, odnosno naroda pod zajedničkim vladarima 	<i>stari vijek, Rimsko Carstvo</i> <i>srednji vijek, hrvatsko kraljevstvo</i> <i>Trpimir, Branimir,</i> <i>kralj Tomislav (10. stoljeće, tj. 925.godina)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • znati da je u 20. st. Hrvatska bila državno povezana sa slavenskim zemljama u susjedstvu, a ponovo se osamostalila 1991. godine 	<i>borba za samostalnost, kulturni identitet i jezik</i>
Prirodne i kulturno-povijesne znamenitosti Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> • znati da se RH sastoji od tri reljefne regije • pokazati na zemljovidu i imenovati nacionalne parkove • znati da Republika Hrvatska ima važne spomenike, od prapovijesti i antike do suvremenosti, a neki od njih su dio svjetske baštine (pod zaštitom UNESCO-a) 	<i>nizinska, gorska i primorska Hrvatska (Jadransko more)</i> <i>nacionalni parkovi (Plitvička jezera, Paklenica, Krka, Brijuni, Mljet, Kornati, Sjeverni Velebit, Risnjak)</i> <i>spomenici UNESCO-a, (Trogir, Dioklecijanova palača, Dubrovnik, Eufrazijeva bazilika, suhozidi)</i> <i>amfiteatar u Puli</i> <i>tradicijska kultura (glazba, nošnje, običaji, hrana, blagdani)</i>

3. Literatura

Adamik i sur. (2006), **Europski jezični portfolio, za učenike i učenice od 15 do 19 godina**, Zagreb, Školska knjiga.

Andraka, M. i sur. (2006), **Europski jezični portfolio, za učenike i učenice od 11 do 15 godina**, Zagreb, Školska knjiga.

Bernardi-Britvec i sur. (2006), **Europski jezični portfolio, za učenike i učenice od 7 do 10/11 godina**, Zagreb, Školska knjiga.

Buscha, A. (2007), **Begegnung – Deutsch als Fremdsprache**, Schubert Verlag.

Council of Europe (2001), **Common European Reference Framework for Languages: Learning, teaching, assessment**, Strasbourg.

Cvikić, L. (2007), **Drugi jezik hrvatski**, Zagreb, Profil.

Cvikić, L., Jelaska, Z. (2007), **Morfološka svjesnost i rječnički razvoj u hrvatskome kao drugome i stranome jeziku**, s L. Cvikić, Riječ XIII-2, 66-78.

Fischer, A. (2006), **Deutsch lernen mit Rhythmus**, Schubert Verlag.

Girardi-Jurkić, V. (1987), **Prilog za sintezu povijesti Istre u rimsko doba** u Izdanja Hrvatskog arheološkog društva, god. 10, sv. 1, Pula, 65-80.

Girardi-Jurkić, V. (1997), Uloga UNESCO-a u razvitku kulturnih odnosa s Republikom Hrvatskom u Zbornik Diplomatske akademije, god. 2, sv. 2, Zagreb, 101-104.

Girardi-Jurkić, V. (2003), **The History of Research of the Amphitheater in Pula** u *Histria Uniqua* br. 9, Pula, 19-69.

Girardi-Jurkić, V. (2005), **Duhovna kultura antičke Istre**, knjiga 1, Zagreb, Školska knjiga.

Holweck, A. (2007), **Spielerisch Deutsch lernen**, Huber.

Jelaska, Z. (2003), **Hrvatski jezik i višejezičnost** u D. Pavličević i M. Kovačević (ur.) *Komunikacijska kompetencija u višejezičnoj sredini II*, Zagreb, Naklada Slap i Sveučilište u Zagrebu, 106-125.

Jelaska, Z. i sur. (2005), **Hrvatski kao drugi i strani jezik**, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada.

Jelaska, Z. (2007), **Teorijski okviri jezikoslovnemu znanju u novim školskim programima hrvatskoga jezika**, u Češi, M. i Barbaroša-Šikić, M. (ur.) *Komunikacija u nastavi hrvatskoga jezika: Suvremeni pristupi poučavanju u osnovnim i srednjim školama*, Jastrebarsko: Slap i Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje, 9-33.

Jelaska, Z. (2008), **Jezikoslovna utemeljenost novina u području hrvatskoga jezika**, u Popović, S. *Hrvatsko školstvo: sadašnje stanje i vizija razvoja*, HAZU, 39-51.

Ježić, M. i skupina autora (1996), *Mediterranean and Central European Cultural Landscapes of Croatia*, Zagreb: Hrvatska paneuropska unija.

Juričić, D. (1994), **Reci mi hrvatski**, Zagreb, Školska knjiga.

Liu, Q., Shi, J. (2007), **Analysis of Language Teaching Approaches and Methods--Effectiveness and Weakness** u *US-China Education Review*, Jan. 2007, Volume 4, No.1

Macan, T. (1995), **Hrvatska povijest**. Pregled, Zagreb, Matica hrvatska.

Mihaljević-Djigunović, J. (1993), **Attitudes and Motivation in Early Foreign Language Learning** u Vilke, M., Vrhovac, Y. *Children and Foreign Languages – Les enfants et les langues etrangeres*, Zagreb, Filozofski fakultet, 45-72.

Mihaljević-Djigunović, J. (1995), **Attitudes and Motivation in Early Foreign Language Learning: a follow-up study** u Vilke, M. i dr. *Children and Foreign Languages – Les enfants et les langues etrangeres – Kinder und Fremdsprachen – Bambini e lingue straniere*, Zagreb: Filozofski fakultet (str. 16-33).

Mihaljević-Djigunović, J. (1998), **Uloga afektivnih faktora u učenju stranog jezika**, Zagreb, Filozofski fakultet.

MZOŠ (2005), **Uvod u HNOS** www.public.mzos.hr

MZOŠ (2006), **Nastavni plan i program za osnovnu školu** www.public.mzos.hr

Nuttall, Christine (1996), **Teaching Reading Skills in a Foreign Language**. New Edition. Heinemann, 361 Hanover Street, Portsmouth.

Rivers, Wilga M. (1981), **Teaching Foreign-Language Skills. Second Edition**. University of Chicago Press: Chicago.

Vijeće Europe (2005), **Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje**, Zagreb, Školska knjiga.

Vilke-Prebeg, M. (1991), **Vaše dijete i jezik: materinski, drugi i strani**, Zagreb, Školska knjiga.

Vilke, M., Vrhovac, Y. (1993), **Children and Foreign Languages – Les enfants et les langues etrangeres**, Zagreb, Filozofski fakultet.

Vilke, M. i dr. (1995), **Children and Foreign Languages – Les enfants et les langues etrangeres – Kinder und Fremdsprachen – Bambini e lingue straniere**, Zagreb, Filozofski fakultet.

Yalden, Janice (1987), **Principles of Course Design for Language Teaching. New Directions in Language Teaching**, New York, Cambridge University Press.

Swedish National Agency for Education (2007), **Novi nastavni plan nastave švedskog jezika za useljenike (sfi)**
http://www.skolverket.se/content/1/c4/56/60/SFI_bks.pdf